

Megjelenik mindennap, a délutáni órákban.

Előfizetési díj:
Egész évre 12 ft, félre 6 ft, évnegyedre 3 ft o. ó.

Helyben előfizetheti Demjén L. és Keresztély Pál urak kereskedésében, hol egyes szá-
mok is kaphatók.

Szerkesztői szállás: belső-tordozóca 122. sz.
Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet
hátsó részében.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASZATI NAPILAP.

Hirdetési díj: 61 hasábos garmond sorért 6 kr
s egyeztetési költség után 30 kr. helyegyenlő.
Hirdetéseket felvételnek: Helyben: akadémiakönyv-
házban, Demjén László könyv- és Keresztély Pál papir-
kereskedésében. Pesten: Zeisler M. (Királyutca
60. sz.) Bécsben: Hasenstein és Voglner (Neu-
er-Markt 11. sz.) Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22.
sz.) Rudolf Mosse of. Zeitungs-Agent (Stadt, Seiler-
straße 2.) Süddeutsche Annoncen Expedition Stuttg.
Nyitási cikkek: sora után 20 kr. előleg be-
költsége mellett a szerkesztőséghez címzendők.
Előfizetések s hirdetési díjak a vidékről a
szerkesztőséghez küldendők be.

Az országházról.

Pest, febr. 24.

r. A képviselőház tegnapi ülésében az elnök fel-
hatalmazást kért arra, hogy a Szabó József elhalálozása
által megüresült képviselői állás betöltése végett a szüksé-
ges intézkedéseket teghesse.

Napirendben volt a bankügy tárgyalásának befeje-
zése. A szónokok közt első **Helffy** volt ki elismerte, hogy
a bankügy politikai kérdés, s bár a szempontból csak
helyeselni lehet a Trefort-féle javaslatban ajánlott elő-
készítő lépéseket, ezeket oly színben kívánja feltüntetni,
mintha a kormány és pártja nem kívánja az önálló
magyar bank felállítását.

Ez indokolatlan föltevés nem várt jobboldali cá-
folatra, megtette azt, úgy látszik elvárati szíveségből —
az ugyan szélbéli **Simonyi** Ernő midőn így szól:

„hogy a nemzetnek legyen egy önálló független
bankja, ezt — az összes nemzet kívánja, elismerte min-
denki és elismerte a kormány részéről egyedül nyilat-
kozott pénzügyminiszter is.” Ép ebből kiindulva ajánlja
különvéleményét, elfogadásra.

Trefort Ágoston ismételve ajánlja határozati ja-
vaslatát mért praktikusabbnak tartja az ellenzéki hat.
javaslatnál s arra figyelmeztet, hogy „a pöfeszkedő
nemzetek épen azért szenvedtek nagy vereséget s ép az-
ért eclatans módon is bűnhődtek.

Ghyecy Kálmán szerint a „baloldal egy önálló
szilárd, ércalapra fektetett jegybankot kíván meghono-
sítani hazánkban”. Ez ellen, mint tudjuk a Deákpartnak
sincs ellenvétele, csak a „mikor-t és miként”-et nem
tartja rögtönzhetőnek. Ezért téves a bal nagy vezérének
azon fölvetése, hogy a jobboldal ezt ne kívánja; kívánja,
de kellően előkészíti az alapot, nehogy az átmeneti-kü-
lönösök tömegtelen kárt okozzanak a pénzforgalom
megzavarása által, és megrendítsek közéletünket.

Különbőn Ghyecy nagyon helyesen hangsúlyozza
azt, hogy „a valuta rendezése iránt haladéktalanul meg-
kezdessék a monarchia másik államával az egyezkedés”
s „az illető törvényjavaslatok még ez országgyűlés alatt
terjesztessenek be”. Ebben vele teljesen egyetértünk; a
dolgot nem szabad halogatni, s hogy ez se pártunknak
se kormányunknak szándékában nincs, kitűnik már azon
ugyan ellenzéki oldalról tett megjegyzésből, hogy való-
színűleg már is folytak alkudozások a lajhántuliakkal.

Ghyecy azonban már is tüzetesen ismerni óhajtáná
azt is, mi fog történni az ideiglenes átmeneti intézkedé-
sek után, mi voltaképen csak arra lenne alkalmas, hogy
pénzügyi ügyeiket előre megkösse s így tulajdonké-
pen a Ghyecy által is sürgetett egyezkedés jó sikerét kockáz-
tathatná.

Zárbeszéde végén Ghyecy kissé kiragadatta magát
a nála megszokott, mélyen gondolkodó államférfiúi fej-
tegetésből, midőn egy szélbéli frazist kapott fel így
szólván:

„az osztrák nemzeti bank pesti fiókjának firmáját
leveszik s egy más tésztek helyébe „aranyos betűkkel”
ily felirással: „Bankjegyforgalmi központi független
közég”; csak hogy — ennek „függetlensége lucas lesz

a non lucendo”. Ghyecy más nyomos okokkal és érvek-
kel ajánlhatta, és valóban ajánlotta is (már első beszédé-
ben) az önálló magyar jegybank felállítását, — ezt a
derültséget előidézett szóvirágot Helffynek engedhet-
te volna át, szónoki és államférfiúi megállapított hitelének
legkisebb csorbája nélkül. Nő de az angolok nagy Pal-
merston-jának is szokása volt a londoni komoly parla-
mentben néha humorizálni; miért ne tehette volna ezt
Ghyecy, a mi élelkebb véralakú honfiaiink között?
Csak hogy a themsepart, vön róka” élcezlévi legbünyire
sikert aratott, míg Ghyecy ezzel nem talált a szegfőjére,
a mit Lónyay miniszterelnökünk a mai ülésben aligha
nem fog viszonzásul elmondani.

Még egyszer a vámolásról Kolozsvárról.

Meggyőződéseim szerint nem annyiban bűjt, mint in-
kább bűnbánat lévén szükséges a megjavulásra, meg-
kezdem én is banni polgári bűneimet a bűjt napjában.

Igen, tisztelt szerkesztő ur! Bám az én bűnöm,
hogy már régen hallgatom, hogy nem szellőttem a ko-
lozsvári vámolásnál naponta előforduló visszaéléseket.
Mert hiába, nem írka-fírka ám a közügyben nyilvánosan
felszólalni, mint városi főkapitány Cs. S. ur
nevezi, hanem polgári kötelesség, mit, ha elmulasztanak
teljesíteni azok is, kik a tollat forgatni tudják — vétke-
nek a közügy, az igazság ellen. Eppen ezért tovább már
nem hallgathatok, s becses lapjában elől vagy hátul egy
kis tért kérek felszólalásom számára.

1871. előtt Kolozsvár polgára, ha gabonáját a
piaçra vitte eladásra, szemérvámost ugyan igen, de
vásárvámost nem fizetett. Így tudom ezt korábbi haszon-
bérlektől, kolozsvári régi és tekintélyes gazdáktól, ezt
látom valamennyi kezemre kapott régebbi dijszabálya-
tokból (Tariffa), melyekben híre-nyoma sincs annak,
hogy kolozsvári polgár piaçra vitt gabonája után vásár-
vámost fizetett volna, sőt az 1854-ben életbe lépett dij-
szabályzat 14-ik pontja a helybeli gabonaárúkat egy
gyaloghozatal után még a személpénz fizetése alól
is felmentti.

És mi történt 1871-ben és után. 1871. évben,
ápril 28-án kelt szerződésnél fogva, a még ugyanazon
évi január hónapban tartott árverezés következtében K.
S. ur a piaçzi szemét- és vásárvámost is haszonbérlethe-
kivén, elkezdte vámolni a kolozsvári polgárságot is
minden különbség nélkül és most fizetett minden zsák
vagy darab után 2 krt, s még ezen fölül is visszaélés-
képen fizetnek vámosai zsák után néha 4 krt, is. Ez
utóbbi állításom mellett, ha kell, tanukra is hivatkozhatom,
a 2 kron való vámolás mindenki tudja, ki gabonát adott
el, haszonbérletről ur maga sem tagadja, sőt ahöz jogát
vitatja.

Lássuk miben gyökerezik e jog. A mint említém
a multban, gyakorlatban, régebbi dijszabályzatokban
nem. Tehát hol? Azt mondják az új, az 1871-ben életbe
lépett A dijszabályzat 30. és 35. pontjában. Én e pontok-
kat szóról-szóra ide írom, itéljen az olvasó. A 30-ik
pont felett czim gyanánt ez áll: III. „Székérrel áru-

lók” és így hangzik: „Feljogosítatik haszonbérletről, hogy
a város bármely piaçán vagy utcáján áruüzikkekkel
megállapodott szekerektől, akár helybelieké, akár pedig
idegeneké legyenek azok, a naponta vásárvámon kívül,
minden szekértől külön személtér vagy vámozimen ve-
hessen, vethessen 3 krt.” A 35. pont felett ez áll:
„Vásárvámon idegenek” és így szól: Gabonát hozó
szekerektől minden zsák vagy darab után vethetnek 2
krt.” A 30-ik pont adná a jogot, a 35-ik a mértéket. De
hogy valóságban nem adja, könnyű bebizonyítani. Ugyan is
a 30-ik pontban előfordul: a „naponta vásárvámon
kívül szavak nem vonatkoznak s nem is vonatkozhatnak
helybeli polgárokra, hanem csak idegenekre. Szőlőjének
mellettként bizonyosságul dijszabályzati pontok: Scriptura
per ipsam scripturam optime interpretari potest.

Ha e szabály áll a szentírástól, miért ne állhatna
a dijszabályzatról is, melyet úgy látszik éppen úgy
lehet félre magyarázni, mint magyarázzák sokan a szent-
írást czéljaik szerint. A jelenlegi A. dijszabályzat 25.
pontja szerint gyaloghozatalok után helybeli polgárok,
ha természetényök tárgyait a piaçon árulják ugyan, de
nem mindennap, piaçzi vásárvámost nem fizetnek.

En e szerint nem érhetem, hogy miért kellessen
fizetni annak, ki szekérrel viszi piaçra a gabonáját.

Ha a gyalogos nem fizet, ebből igazságos, egye-
nes következik az, hogy a szekeres se fizessen, nem
pedig az ellenkező. De ennél még világosabban, érthe-
tetőbben magyarázza polgárságunk vámmentes jogát az
1854-ki dijszabályzat 17. pontja, melynek helyébe a
jelenben érvényes A. dijszabályzat 30. pontját helyoz-
ták. Az 1854-ki dijszabályzat 17. pontja felett czim
gyanánt ez áll: „III. Székérrel árulók.” és így szól:
„Mint hogy a haszonbérletről, a haszonbérli szerződés-
szerint a belvárosban, a templom körüli piaçokon, a b-
közép-, b-magyar-, b-torda-, b-monostorutcában a
szemetet haszonbérletről tartozik takarítani, megengedte-
tik, hogy ezen megnevezett helyeken árulás végett meg-
állapodott szekerektől, akár helybelieké, akár pedig
idegeneké legyenek azok, egytől személpénzben egy ezüst
krt vegyen.”

Imé ugyanaz a czim, ugyanaz a vámmens, de az
újabb dijszabályzatban az iudok elhallgatva, ellenben
következő szavak: „a naponta vásárvámon kívül” be-
csúsztatva. Hogy miért? arról feleljen készírójének lelki-
ismerete. Elég baj, ez lett kufteje a polgárság egyik zak-
latásának, illetékeltelen adóztatásának.

Hivatkoznak a haszonbér nagyságára is. De hi-
szen ez nem jog, nem argumentum. Miért tetszett has-
zonbérlethez annyit ígérni, mennyit a megállított dij-
szabályzat világos pontjai értelmében az eddigi gyakor-
lat szerint nem remélt bevehetni? S különben is a has-
zonbérnek az előbbiekhöz mért nagysága indokolva van
az addig is létezett vámdíjak felemelésével, de a mit
1870-ben maga a városi képviselő határozott, s a mi-
nisterium is megerősített.

Megnéztém a határozatot, melynélfogva a városi
képviselet 163. — 1870. sz. alatt a haszonbérbeadást el-
intézte, elolvastam magát a szerződést (Kelt 1871. ápr-
ilis 28.) azért, hogy lássam, vajjon nem azokban van-e fel-

levén, kölcsönös fogadást tettek, hogy ha egyik
közülük a csatában odavész, a másik az otthon
maradt özvegynek és árvának gyámja és védelme
fog lenni.

Lázár Istvánnak az óta legtöbb gondja a ba-
ráti és rokoni kötelesség, és az adott szó szentse-
gének becsülettel beváltása lón.

Az árvák legidősbike Gábor deák, leginkább
kegyencze volt. A mint egy más mellett szóltalan
lovagolónak, gyönyörrel szemlélgette hogy a fiu
be jól megüli a délezget paripát. Végre enyelegve
megszólította — Gábor deák ne busuljan kend!

Az ifju fölemelte fejét, közelebb léptetett s
bizalmasan felett:

— Soha sem busulok, ha jó gyámatyámmal
vagyok.

— Szép város az a Maros-Vásárhely, szép
az a cancellistai élet. Megtanulja kend a törvényt
s a kardot forgatni.

(Utasaink Maros-Vásárhelyre igyekeztek, hová
azon idő szerint, tudniillik 1659-ik év szeptember
24-ikre országgyűlés volt hirdetve. Második Rá-
koczy György harmadszor is Erdély fejedelmekart
lenni. Legtöbb parthíve a székelyek közt volt, s
legsúlyosabban a székelyek igyekeztek a heve-
nyésze hirdetett országgyűlésen megjelenni.)

— Senki sem tudja azt úgy forgatni, mint
gyámatyám, felett az ifju lelkesült.

— S edes atyád? szóló Közbe Lázár hévvel
atyád tudta azt igazán forgatni fiu! Ha láttad
volna őt a podoljai, mocsárok közt, a hányzor
megvillant kardja, annyi kutyafejű tatár hullott
el. Ha Kemény János uralm ki nem megyen egyez-
kedni a Chám sátorába, őt élve nem is fogták volna
el. Kétszer írtam már a krimiai tatár Chámnak vált-
ságdíja iránt, a válasz még folyton kedvezőtlen.
Ha még egyszer őt itthon láthatnám! Hja de ke-
reszténységünk kívánja, hogy Istennek rájünk

adva a polgárság joga. Valóban nincs, nincs azokban
egy szó se arról, hogy ezutánra a városi polgár is pi-
açra vitt gabonája után megvámoltassék. A képviselői
határozat indokolja, kéri a ministeriumtól a vámdíjak
felemelését, de új díjrot nem emlékezik, a szerződés
pedig csak a már megállított és a haszonbérletről elött is
ismeretes dijszabályzatokról szól. Fel se is tehető kép-
viseletünkről, hogy egy ily régi polgári jogot csak ugy
könnyedén feladott volna.

Ha ezek szerint sem a gyakorlatban, sem a dij-
szabályzatokban, sem képviselői határozatban, sem
szerződésben nincs, hol kereshető mégis haszonbérlethez
a vámolási joga? Bizonytal nem egyebütt, mint félre-
magyarázásban, vagy rosszabb esetben a visszaélésben
és az illető városi hatóság közönyös, mondhatnám büdös
elnézésében.

Hogy felszólalásomban bujtogató szellem van-e,
így szokta nevezni az ilyeneket városi főkapitány ur)
vagy pedig igazság: itéljük meg a hozzáértők. Az első
esetben alójavetnem magam a méltó megrovásnak, de az
utolsó esetben mentessék fel a polgárság a méltatlan
megrovás alól. Ezt kívánom, nem nosz inbító, lavatkozod
Dixiet salvavi animam meam! itéltél László
szóló: „Nagy Lajos.”

A „Kol. Közl.” eredeti távsürgönye.

Bécs. A „N. Fr. Pr.” szerint Bismarck
arról értesítette a versaillesi kormányt, hogy
a monarchicus agitatók ellen legcélszerűbb
a köztársaság megerősítése, ezt Németország
nemcsak óhajtja, de érdekei is ezt követelik.

**Nápoly. Hét hajóból álló 6-amerikai
hajóhad érkezik ide.**

**Sarajevo. A török kormány mind ké-
zelése és felügyelete alá veszi a községi is-
kolákat.**

Legújabb táviratok.

Bécs, febr. 21. A „Tagepresse” jelenti, hogy 6
felsége a ministeriumnak, a kényszerű választási tör-
vényben kivívott győzelme alkalmából szerencsét kívánt.

Róma, febr. 21. Napoleon hg. ide érkezend, az
exceszár küldetésében jöve az olasz királyhoz.

London, febr. 21. Lord Northbrook elfogadta az
indiai alkirályi állást.

Madrid, febr. 21. Hírszerint az újkabinet követ-
kezőleg leend megalakítva: Sagasta elnök és belügy,
Malkamp tengereszet, Dedés külügy, Gamachó pénzügy,
Robledo közmunkaügyi, Herrera gyarmatügyi, és Col-
monares igazságügyi miniszterek.

Páris, febr. 21. Megerősítetik, hogy a pénzügy-
minister a nyers anyagokra vetendő adó alól a szövédé-
ket kivette. A bonapartisták elfogadására vonatkozó
hírek megczáfoltaknak. Mint hallatszik, a katolikusok
kérvényének tárgyalása 1—2 órára elnapoltatott. A jobb-
oldal több előkelő tagja azt tanácsolja, hogy a programm

megnéhezdedett kezét háláadó szívvel hordozzuk,
hogy békétlen zugolódásunkkal reánk való meg-
nehezítésre okot ne szolgáltatassunk; megemlékez-
vény, hogy „Judicia Domini vera justificata in
semet ipsa.”

Az utolsó csak nem magában mondott szók
után halk „amen” morajlott ajkain s a csend ün-
nepélyesen helyreállt.

— Gábor deák! kezdette szünet után Lázár
ismét enyelegve.

— Parancsoljan gyámatyám!

— Kend busul, hogy Maros-Vásárhelyre
megyünk.

Az ifju ellenkezőt igyekezett bebizonyítani,
elmondván örömet, melyet minden ifjunak éreznie
kell, midőn először lép a világba, s hogy gondo-
latja egészen a jövővel foglalkozik.

— Tegnap kend későn jött haza, folytatta
Lázár tréfás kötekedéssel.

— Vadászatot voltam.

— Tudom — de soká vadászott.

— Kalandom volt.

Lázár meghökken.

— Kendnek kalandja?

— Régóta nyelvem hegyén van, csak nem
tudtam hogyan és hol kezdem.

— Kezde kend a hol akarja, de előre mon-
dom szerelmi kalandról mit sem akarok hallani.

— Nem szerelmi kaland.

— Annál jobb, kendnek még téjfeles a
szája... s inkább ölelkezzék a körmös maczkóval...

— Igaza van atyám, az emberek rosszabbak,
mint a rengeteg vadjai. Az emberek kizaklatják a
medvét barlangjából s elfoglalják azt, hogy titkos
műhelybe legyen setét terveiknek.

— Kendet a világfájdalom bántja?

TARCA.

PÁRTKÜZDELMEK.

(Korrajz.)

Írja:

Komáromy Ferencz.

I.

Hatalomszomj, hiuság és nagyravágás gyak-
ran igazott le népeket. Harcmezőn, börtönben és
vérpádon sokat irtott és pusztított a halál. Népes
vidékek lettek lakatlan vadonná, nemzetek temet-
keztek a romok hantjai alá; de nemzet, mely halad-
ván a korszellemével tanulmányozza multja törté-
netét, megóvjá az ősi emlékeket és tiszteli a hagyó-
mányokat, oly nemzet, ha érzelem-politika, szív
és szenvedély ingoványos tévutakra is vezette, ha-
mar gazdához tér; egy erős rázkodás után — minő
forrólágha a fordulópont — a mákonyital hatása
elenyészik, az önuralom mérséklete és józansága
helyre áll.

A történelmi jog és történelmi igazság
megmutatja ekkor a helyes irányt, az egyenes utat,
az ősök emlékével megfűt az ősök erénye s a
nemzet szerzett tapasztalataival és edzett életrevaló-
sággal új erőre, új életre ébred.

Oh nemzetemnek szép és dicső multja fárd
föld kincseinek gazdag tárházát előttem!

Belvillongások és pártviszály, inség és há-
boru dulta édes hazám földje, hol van csak egyet-
len völgyed melyet vér ne öntözött volna? hol van
a kopár bérceztető, melyen rom, törtkereszt, vagy
síremlék ne állana?

Az odon várkastély homlokzatán ott ül az ő
rege, mely apáink viselt dolgait beszéli.

Keressük föl e romokat!
Vadfolýondárokkal játszó s vakolatlan nyilá-
sokan keresztül susogó szellővel őseink szelleme
szóll hozzánk!

Tanulmányozzuk a történelmet!
Okuljunk, javuljunk és lelkesüljünk!

Ha a topiczai magaslatakról benézünk azon
setét völgy nyílásba, hová a Gyergyó-Csomafalva
felett leszakadt záportól megáradt Maros köveket
és hullamokat korbácsolva nyargal be, hogy itt
kösztirtbe ütödvé, amott a gyepes márt alá ásva
magát, míg a mesterházi és gödei havasok keskeny
nyílásain keresztül robog, azon számtalan örvényt
és vigyorgót!.) alkossa, hol a vigyázatlan tutajos
nem egyszer életével fizeti a vámost, ha ezen setét
nyílásba tekintünk mondom, kétszáz lovasát látunk
a folyam mentén kettőnként vagy négyenként ha-
ladni, a szerint, a mint a keskeny erdei út terebb
helyeken vagy szirtek oldalain kanyarog. Közelebb
lépve azonnal fölismertük a gyergyói dandárt.

A csapat élén szárhegyi Lázár István csiki
főkapitány lovagol; az élcelén álló vállas erőteljes
férfiu. Arcvonásai élesek, nyers katonás módort
jellegeznek, de tekintetének olykor szelidsége
ábrándozásra hajló lelket gyanyitát.

Balján gyámfia, Damokos Gábor lovagol,
egy alig hnszonhárom éves, de csak nem férfiuvá
edzett, komoly ifju. Éjsztét szemeiben nemes
szenvedélyek tüze ég, barna halvány arcza a ser-
kedő bajusz és gyenge kórszakáll érdekessé teszik.

Damokos Gábornak atyja egykori csiki főisz-
t. Damokos Tamás volt, ki 1657-ben a lengyelhad-
járatban tatárabságba esett. Lázár István és Damo-
kos Tamás midőn hazulról együtt meennének a tá-
borba, mindketten nős és gyermekes emberek

.) így nevezik a székely tutajosok a víz tükren
fölmerülő köveket és szirteket.

no télessék közzé, hogy ez által a baloldal az alkotmányra vonatkozó indítványának beterjesztésében gátolva legyen.

London, febr. 21. Hír szerint Alatorre mexikói tábornok fényes győzelmet vívott a fölkölkön. Diaz a hadipénztárral eltűnt.

Páris, febr. 21. A baloldal körében élénken tanácskoznak a felett, vajjon az alelnökség Perier Kázmérre ruháztassák-e?

Prága, febr. 21. Egy helytartósági rendelet feloszlatta az „Obcanska beseda“ nevű cseh együletet, mivel ez fenhéjzódó modorban tiltakozott a kormánynak a cseh sajtóügyekben követett eljárása ellen.

Bécs, febr. 21. Az anglo-hungarian bank az új „Presse“ szerint Bécsben fiókot állít fel s londoni képviseletét megnagyobbítja; részvényeit osztrák értékre redukálja s újabb részvényeket bocsát ki. — A bécsi fiók legközelebb fel fog állíttatni.

Berlin, február 21. Kormánykörökben bizonyosnak tartják, hogy a felsőház többsége elfogadja az iskola-felügyeleti törvényt. — Retzow módosítványa az egyháziak felügyeleti jogának elismerése tárgyában alig számolhat elfogadásra.

Páris, február 21. A bonapartista-izgatások miatt az utlevek szigorú megvizsgálása ismét kötelezővé tétetett a francia határokon.

B.-Szolnokmegye, Deés, febr. 19. 1872.

Ma volt megyénk bizottmányi nagy gyűlése számos tag jelenlétében.

A gyűlés folyamatát érintő részletes tudósítások elősorolását a t. levelezőre bizzuk; s csak is a gyűlés bezártával azon meghatározó jelenetet hangsúlyozzuk, melyben Földvári József alispánunk kővárvidéki főkapitányává lett kinevezését tudatja, s bucsúüdvözléte meghallgatására a megyei bizottmányt felhívja.

E jelenet nem csak megdöbbentőleg, hanem valóban tragice hatott mindnyájunkra.

Alig egy pár hét előtt, az alispánság elnyerése felett ére állított párt kedélyek Földvári József neve hallására, mint egy Círcet varázsütésre, tökéletesen elnémultak; s ma bucsújára ismét felszabadult a pártviszály, kitört.

Földvári József személyében B.-szolnokmegye activus, kedves jogképzett, kormányképes, közszeretettel álló alispánját veszítette.

A honvédség a szabadságharcokban kőiesen küzdő őrnagyát tiszteli.

A magyar protestáns és katolikus egyházak erőlyes főgondnokukat, sajnálják; Naszód iskolája felvirágzásán, s különösen annak alaptökeinek megszerzésén a ministeriumnál sikerteljesen munkálkodó pártfogóját, s az összes románság mint kegyeletes vidéki főnöküket, kinek házához mindig bizalommal mentek, s vigasz nélkül soha nem távoztak, fájjalják.

Ezért mondjuk, hogy mlgos Földvári József urnak megyénkbeli távozása tragicus jelenet.

Az érzékeny bucsúbeszéd így hangzik:

Tisztelt megyei bizottság, kedves barátim és régi bajtársaim!

Az emberi természettel össze van forrva az elválás fájdalmas érzete.

Engedjék meg hát barátim kimondhatnom, miszerint ez ünnepélyes pillanatban el nem titkolható fájdalom-lepi el lelkemet.

Hisz alig foglaltam el az előttem feledhetlen ns megye alispáni székét, s ime oly kevés idő múlva kényyszerűlve vagyok ismét azon tisztelt kezekbe visszatenni azt, honnan elfogadni szerencsém volt.

Örömmel, s jobb jövőddel kecsegtető tervekkel léptem e helyre, hová engem életem egyik legszebb napján, a legfényesebb polgári jutalom, önök bizalma emelt.

Hittem, hogy e megyében, hol őseim hamvai pihennek, születtem, éltem delén tülhajolt; minden rög s becsületlen arcz esmerősöm — sokáig maradhatok kitünő állásomon.

Azonban a hivatali közpályához kaposolt kötelesség mást parancsolt.

Diesóségesen uralkodó koronás fejedelmünk leg-

kegyelmesebb akaratára ns Kővárvidéke főkapitányságával tüntette ki szerény érdemeimet.

Le kell tehát lépnem tisztelt bizottság e ns megye alispáni díszes állásáról.

És most, midőn egyelőre önök köréből távozom, fogadják el azon szívélves s az idők tapasztalatai által szentesített tanácsomat, hogy ezutánra nézve is őrizzék meg magok között az egyetértés szellemét; védjék meg a viszázkodástól megyénk szeretett népét, mely mindig hajlott a miveltebb osztály okos tanácsára.

Én, mint magánember, soha nem szűnök meg e nemes megye tevékeny polgára lenni; s most, midőn lemondásomat, önök előtt még egyszer, ünnepélyesen megújítom, egyszersmind kérem, hogy tartsanak meg eddig tapasztalt szíves bizalmukban; tekintsenek engem ezután is magukénak; emlékezzenek meg, hogy az életnek szebb részét, együtt szenvedve és együtt küzdve töltöttük; s legyenek meggyőződve, hogy bármily távolba szőlúson engem a kötelesség parancs-szava, B.-Szolnokmegyét mindig azon kegyelettel és szeretettel fogom emlékeimben tartani, melylyel a hű fiu, az édes-apai házat szokta tekinteni.

Kívánom, hogy a mindenható isten, önöket egyen-egyen és mindnyájan, hosszas élettel, egészséggel és szerencsével áldja meg!!

Pennás.

Tizenegyedik közlemény.

A kolozsmonostori magy. kir. gazd. tanintézetnél felállítandó önkényes tűzoltóegylet részére történt adakozásokról:

Tek. Ladányi Sándor ur ivén:

Báró Bánffy Dániel ő nagysága másodizben	10 frt.
Bánffy Ádám	25 frt.
Bánffy Jenő	10 frt.
Bánffy Endre	10 frt.
Tek. Rueska János ügyvéd ur	10 frt.
Összeg	65 frt.

Tek. Kósa János ur ivén:

Tek. Kósa János ur	2 frt.
Biró Ferencz ur	1 frt.
Összeg	3 frt.

Fogadják a nemes adakozók őszinte köszönetünk nyilvánítását.

Kolozsmonostoron, 1872. február 22.

Kodolányi Antal. Gamauf Vilmos.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, február 23. 1872.

— **Király ő felségét** a belügyminisetről jött értesítés alapján csütörtökön reggeli 6 órakor várták Bécsből Pestre.

— **A „Pártküzdelmek“** című „Tárczánk“ban megjelenő szép, tösgyökeres magyar nyelvezettel s teljes hitelű történeti adatok tanulmányozása alapján írt „Korrajza“ ezennel felhívjuk t. olvasóink figyelmét. Ez alkalmából febr. 20-tól kezdődőleg új előfizetéseket is elfogadunk.

— **A f. hó 25-ki országos iparos-gyűlésre** a nagyváradi építészek és kőművesek Barthal Györgyöt választák meg. Ujabban Tata, Pécs, Halas, és Zombor iparosai is megtartották gyűléseiket és képviselőiket megválaszták.

— **Az új járdához** való granit kockákból már szállítottak egy részletet, mely a tanácsház udvarán látható. Egy másik váralkozó mintaköveit is láthatni ugyan ott a polgármesteri hivatalban a ki a szükségelt kockákat nagyobb mennyiségben igérkezik szállítani. Eszerint lehet reményesgünk, hogy a jövő nyáron legalább a nagy piaczk környezete járható állapotba fog tételni, a mi a kolozsvári lábak érdekében igen kíváncsatos volna. Csak aztán gond legyen arra is hogy a járdacsatornák is ne álljanak töbő fedetlen, hanem szintén tartós vas rácsal látassanak el.

— **Az izraeliták** itteni imaházában is bevezették a légszészvilágítást. Öszvessen 160 lángra lesz berendezve. Volt alkalmunk a goth-modoru díszes oszlárokat és candellabereket láthatni. Valóban igen szépek.

— **Légszészvilágítási vállalkozó** Fehndvich és Eckelshäuser urak ma érkeznek ide, előbbi Bécsből, utóbbi Berlinből. Kilátásunk lehet tenát, hogy a szin-

házban a légszészvilágítás jövő szerdán „Toldy“-val meg fog nyíltathatni.

— **A kolozsvári koresolyázó-egylet** folyó hó 20-án tartott közgyűlésén elnök gróf Eszterházy Kálmán ő méltósága képviseletében gróf Bánffy György ur az egylet alaptökeje gyarapítására rendezendő „bál“-t indítványozott. Az eszme viszhangja a bál következő bizottmányi tagjainak felkiáltása volt: elnök gróf Bánffy György, (pénztárnok) Sigmond Ákos, rendezők: báró Bánffy Ernő, Beldi Dénes, Gegenbauer József, dr. Gyergyai Árpád, Hatfaludi István, báró Józsefika Gábor, cs. kir. főhadnagy, Krippel Ágoston, Popini Nándor, Szathmáry Elek és Szombathelyi József urak. A bál márczius 9-én fog megtörténni.

— **Zetelkáról** febr. 7-ről írják az „Egy és isk. Hetilap“-nak: az itteni néptanodában ma folytak le — az előjósított község tanás és szép számban megjelent szülők részvéte mellett — az első-félévi vizsgálatok. Ropant fáradalom s kitünő tapintattal kell eljánni ott a tanítónak, a hol csak egy osztályban 130—140 fi- és leányok osztályában 148 tanoncz vagyon. Meglepő sikert mutatnak föl e székely fiak s leánykák nem csak a kátó-s biblíában, hanem az értelemgyakorlat-, irvaolvasás-, számtan-, a hazai történelem s földrajzban is. A terményrajz, korszerű kezelése is azt tanúsítja, miszerint nagyszerű gyűjtemények hiában is — ügyszerelet mellett — mutathatni föl eredményt. Ha terv s anyag-készletben nagyrészt kész új néptanodánk föl leend építve s a 3 tanító még egygyel többül: akkor még szebb eredményekre jogosít a jó tanítók buzgalma és jóirányu fölfogása a korszellemnek.

— **Nagy-Galambfalván** febr. 12-ikén éjjel 10 óra után Major György házában ismeretlen okból tűz ütött ki, mely az erős szél által szítva egy elterjedt, hogy néhány óra alatt 8 házat, 7 pajtát és 8 istállót a mellék-épületekkel együtt elhamvasztott. Csak a lakosok kitarító segélyével sikerült a tűz továbbterjedését meggátolni; a kár mindamellett aránylag tetemes.

— **Febr. 16-ikán** ugy eelte a hó az utakat és a szél oly nagy fúvatagokat képzett, hogy a posta-kocsi Galambfalvánál az utat eltévesztő és a Küküllő folyóba fordult. Egyik ló a vízbe fult; a levelek és lapok pedig úgy eláztak, hogy csak megszáritás után lehetett olvasni belőlük.

— **Hivatkozás** Andrassyra — Amerikában. Az észak-amerikai törvényhozó-festület, mint tudva van, jelenleg a délieknek adandó általános amnestiáról szöllo javaslatot tárgyalja. Az illető javaslat már többszor küldetett át a képviselőházba a senatusba és vissza, s meg-egyezés még nem létesült. Midőn a javaslat a mult hó végén a senatusban tárgyalattott, az egyik senator, Schurecz, ki igen melegen védte az amnestiát, e melletti érvei sorába — Andrassy Gyula példáját is felhozta. Szavait érdekesnek tartjuk reprodukálni; Schurecz így szolt: „Andrassy gróf, ki 1849-ben halálra ítéltetett, jelenleg az osztrák-magyar közös ministerium élén áll, s mindenki tudja, hogy a neki és másoknak adott libera-lis amnestia nem kevéssel folyt be arra, hogy Magyaror-szág a császári koronának megtartott.“

— **Orvos és ügyvéd.** New-York egyik törvény-széke előtt a közvádlo és dr. Warren orvos között heves szóváltás támadt, kit egyebek közt a közvádlo következő szemrehányással illetett; „Egy orvosotl joggal követel-hetnők, hogy ha valamely betegről ítéletet mond, ítele-tében ne kövessen el hibát. dr. Warren: „Ügyvédnek sem szabadna védelmében hibát elkövetni.“ Közvádlo: „De az orvos hibájának áldozata 6 lábnyira temetetik a föld alá.“ dr. Warren: „Igen, de az ügyvéd hibájának áldozatai is néha ugyanannyival a föld fölött függesztet-nek fel.“

— **A 80 millió bankadósság** tárgyában a „N. Freie Presse“ azt mondja, hogy azon körülmény, mely szerint az 1867. XV. t. cz. hallgat, a 80 millióról bizonyítja, hogy amaz adósság függőben hagyatik. Az okmányra, — mond a „Presse“ — mely a 80 milliót tárgyalja, nem ad semmit, s idézi Brestl, osztrák pénz-ügyér nyilatkozatát, melyet az 1868. október 20-án a reichsrath képviselőházában tett, melyben azt mondta: „hogy felszólította a magyar pénzügyminisetről tárgyalá-sokra, a 80 millióból Magyarországot illető részre nézve, de a magy. pénzügyminisetről azt jelenté ki, hogy Ma-

gyarországot emez adósság nem illeti“. Továbbá a „N. fr. Pr.“ a „Pesti Napló“-val e kérdésben folytatott vi-tájában kijelenti, hogy ez ügyben nemcsak egyéni néze-tét fejezi ki.

— **Reclam** a kolozsvári járdá ügyében. A mi-nap este 7 órakor, egy a piacon a Réclaiház felől velünk szembe jövő tisztességes urnő, a Borza ur ke-reskedése előtt olyat esett, hogy a kezében levő pénzes-táskát is elhajította magától; nekünk jutott a szerencse, hogy e kellemetlen pillanatban intervenáljunk, azaz, hogy a tekintetes tanács ellen felerülhetett, nem a legbizelgőbb gondolatokon segélynyújtásunkkal enyhítsünk. A pénz-estárca is megkerült a Borza ur kereskedéséből kikért gyertyavilágánál. És most kérdjük, hogy az első sor-ban kit terhelne a felelősség egy „Isten óvjon!“ nyak-törés esetében. Az én szerény nézetem: hogy miután a tisztelt háziurak is csak oly anyagból gyurvák, mint más halandó és bérloktől a jólkialkudott házber felhaj-tásának törvényes utját minden észücszámító előleges theoria nélkül egyszerű gyakorlatból tudják, hát mind magok, mlnd bérloik érdekében óhajtanó volna, ha há-zaik előtti jégfelvágatásában is szereznének egy kis praxist. Második sorban felelős a tanács, kit a jóházi-urakkal szemben követett erélytelenséggel vádolhatunk. A világításra megjegyezzük, hogy az eset alkalmával, a hold még nem jött volt fel.

(—) Nemzeti színház. Február 21-én Szent-györgyiné jutalomjátékául „Angyal Band!“ került színre.

— Az egész darab nem más, mint lazán összeállított vagy is inkább egymasmellé helyezett képek lánczolata. Az ily műveknek csakis pillanatnyi érdekük van, és ez is csak akkor, ha a darab hiányait összevágó és gyors-menetű előadás feledteti. A jutalmazott nőt megjelenése-kor, a nem nagyszámu közönség kitüntetéssel fogadta. — Csütörtökön Temesvári második vendégfelleléteül „Fer-nande“ adatott. Bármennyi kifogást tegyenek is néme-lyek e dráma ellen, eredetiségét, érdekes eseményeit, jól talált alakjait, s azon szelleműs kidolgozást, mely a közönségre mindig kellemesen hat, senki sem fogja el-vitathatni. Temesvári mai játékaról elismeréssel szól-hatunk. Szavallása tiszta volt, és bensőségben is — he-lyenként — eléggé gazdag. Legkitünőbb vonása azonban a mérsékeltég, hogy tulságba soha sem esik, s mégis képes bensőnkben az érzelmek valódi hangját fölébresz-teni. Ma is voltak egyes sikerült jelenetei, különösen az utolsó felvonásban egy párszor szépen eltalálta a fájda-lom és szemrehányás kifejezéseit. K. Jászai Mari Klo-tilde szerepében tökéletesen kielégített; mai játéka sok-kal egyöntetűbb volt, mint a mult alkalomkor. Minden nagyobb mozzanatot az indulat hevével igen találóan érvényesített. A többi szereplőkről, u.m. Boér Emmáról, Eichner Annáról és Mátrairól, teljes elismeréssel emlé-kezhettünk meg. A közönség élénk figyelemmel kísérte az előadást, mely egészben véve, a jobbák közé tar-tozott.

Távíratí tudósítás a bécsi börzéről.

Febr. 22-ről: 5% Metalliques 62.10. 5% Nemzeti kölcsön 70.25. 1860-diki államkölcsön 101.75. Bank-részvények 844. Hitelrészvények 347.50. London 113. 25. Ezüst 111.50. Cs. kir. arany 5.40. Napoleonor 9.01¹⁰.

Földtehermentesítési kötvények: Magyar 80.40. Temesi 78.—. Erdélyi 76.50. Horv.-Slavon 83.—.

Id. felelős szerkesztő: Sándor János.

NYILTTÉR.

(1868 óta)

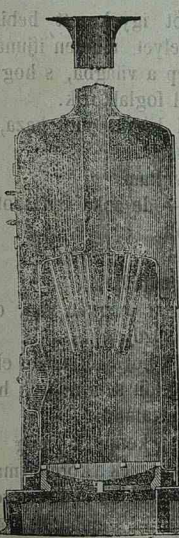
okleveles fogorvos

MÁTHÉ DOMOKOS,

Bécsből;

lak. jelen. Kolozsvárt e hó 29-ig az „Európa“ szálloda 5 és 6. sz. Rendel fog és szájbajokban szenvedőknek nap. d. e. 9—12-ig d. u. 2—5 óráig. Szegénysorsuaknak ingyen.

— Consultatiók és nyomtatott árjegyzé-kek mindenkinék gratis. 14—25

ROBEY ÉS TÁRSA

(Limited)

Pest, üllői út 1. szám alatt,

ajánlják a közelgő idényre szabadalmazott vaskeretű cséplőgépei-
ket és gőzmozdonyait, lojárgányos cséplőgépeiket, vő-
gépeiket, úgyszintén javított álló felnyomatu gőzgépek Field-
féle csövekkel.

Újabb gépeink általánosán elismert munkaképességök felment bennünket minden feldicséréstől, mert a tények felelnek meg, és csak arra kérjük a t. gazdaközönséget, gőzcséplőkre szölő megrendeléseiket mihamarább kezünkhez juttatni, mert már is kivételesen sok ebbeli rendelmény tétett nálunk.

Robey and Company Limited, Pest, üllői út 1. sz.

